

to take care of one's own and other people's health, as well as future generations' health. Modern educational system faces the important task of decreasing negative influence of pedagogical process on personality's health, active instilling the desire to harmonize with itself and the environment. Unfortunately, valeology as a significant direction of forming, keeping and strengthening children's health is not of a great importance in the educational system and in work of preschool educational institutions. Children's health state in Ukraine remains in critical condition; and valeology as an integrative branch of special knowledge system should play into the general system of education of preschoolers. The prospects of further research are aimed at substantiating the necessity of preparing competent valeologists for instilling healthy behaviors in children. A competent valeologist must not only conduct lessons of "Healthy lifestyle" (Valeology), but also be able to reorganize the educational process and the whole educational environment to make it promote healthy lifestyle to both children and pedagogues.

Keywords: health, healthy lifestyle, valeology, preschoolers, preschool educational institution.

Подано до редакції 05.08.2015

УДК: 372.3:004.42

Тетяна Олександрівна Павлюк,
кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і психології
(дошкільної та корекційної),
Рівненський державний гуманітарний університет
вул. С. Бандери, 12, м. Рівне, Україна

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ В ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті обґрунтовано актуальність проблеми підготовки майбутніх вихователів до використання мультимедійних засобів навчання в професійній діяльності. Визначено сучасний стан та перспективи означеної проблеми.

Ключові слова: мультимедіа, засоби навчання, комп'ютер, професійна підготовка, підготовка майбутніх вихователів, дитина дошкільного віку, дошкільний навчальний заклад.

Постановка проблеми. Сучасне інформаційне суспільство потребує нових підходів у організації навчально-виховного процесу дошкільних навчальних закладів із використанням новітніх мультимедійних засобів навчання. Необхідність використання мультимедійних технологій у дошкільному навчальному закладі підкреслено у законодавчих актах та нормативних документах, зокрема у Законах України «Про дошкільну освіту», «Про Національну програму інформатизації», Національній доктрині розвитку освіти в Україні у XXI столітті та Базовому компоненті дошкільної освіти в Україні.

Особливої ваги набуває проблема підготовки майбутніх вихователів до використання мультимедійних засобів навчання в професійній діяльності. Сучасний вихователь повинен мати не лише високу інформаційну та комп'ютерну компетентність, а й уміння правильно підбирати та використовувати різні мультимедійні засоби навчання дошкільників.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемі професійної підготовки майбутніх вихователів присвячено багато сучасних досліджень. Зокрема, різні аспекти проблеми відображені у працях Л. Артемової, Г. Беленької, Л. Загородньої, Г. Закорченної, М. Машовець, Н. Ковальнової, І. Луценко, В. Мусієнко-Репської, Л. Поздняк,

О. Поліщук, Т. Поніманської, Є. Прохорової, І. Рогальської та інших.

Доцільність та ефективність застосування комп'ютерів у педагогічному процесі дошкільних навчальних закладів досліджували В. Бондаровська, Ю. Горвіц, К. Зворигіна, О. Кивлюк, О. Кореганова, Г. Лаврентьєва, Л. Леонова, Н. Полька, Л. Чайнова. Проблемою використання інших мультимедійних технологій займалися О. Данилова, Ю. Дрешер, І. Леус, О. Пінчук, Т. Соловйова.

Метою статті є аналіз стану підготовки майбутніх вихователів до використання мультимедійних засобів навчання в професійній діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Мультимедійні технології оточують сучасну дитину з народження. Використання їх як ефективного засобу навчання має розпочинатися вже в дошкільному навчальному закладі. Спираючись на нові мультимедійні технології навчання, вихователі розширюють можливість навчально-виховного процесу.

Щодо терміну «мультимедійний засіб» (або «засіб мультимедіа»), то різні вчені трактують його приблизно однаково. Б. Корчевський визначає мультимедіа як «спектр інформаційних технологій, що використовують різноманітні програмні та технічні засоби з метою найефективнішого впливу на користувача (що

став одночасно і читачем, і слухачем, і глядачем). Завдяки застосуванню в мультимедійних продуктах і послугах одночасної дії графічної, аудіо- і візуальної інформації, ці засоби володіють великим емоційним зарядом і активно включають увагу користувача (слухача)» [3, с. 11].

На думку А. Нісімчук, мультимедіа – це сукупність комп'ютерних технологій, у якій одночасно використовується кілька інформаційних середовищ: графіка, текст, відео, фотографія, анімація, звукові ефекти, високоякісний звуковий супровід. Мультимедійні технології розуміються як сукупність візуальних, аудіо- та інших засобів відображення інформації, що інтегровані в інтерактивному програмному середовищі [4].

Г. Коджаспірова визначає мультимедіа як «технологію, що забезпечує роботу з нерухомим зображенням, відео зображенням, анімацією, текстом і звуком. До комп'ютера підключаються зовнішні джерела інформації, як правило, цифрові (цифрові фотоапарати, сканери), але деякі з них можуть бути й аналоговими (відеокамери, музичні синтезатори, мікрофони). Інформація після відповідної обробки із додаванням тексту, анімації й спецефектів записується в мультимедійний файл. Мультимедіа створює взаємодія візуальних і аудіо ефектів» [2, с. 234].

Таким чином, засоби мультимедіа – це сукупність програмних засобів навчання, які забезпечують зростання об'єму аудіо- і візуальної інформації, розширення інтерактивних можливостей, більшу наочність допоміжної інформації, появу можливості сортування інформації і виводу її на потрібний носій, вдосконалення методів доступу до інформації.

Перелік мультимедійних засобів навчання є надзвичайно широким. У дошкільному навчальному закладі педагоги під терміном «мультимедіа» розуміють комп'ютер. Однак, щоб перетворити комп'ютер на станцію мультимедіа, його треба оснастити технічними засобами та технологіями, що дозволяють окрім букв і цифр виводити стереофонічний звук, чорно-білі та кольорові зображення, в тому числі мультиплікацію і відео.

Інформаційне суспільство ставить перед вищою школою нові вимоги щодо підготовки фахівців. Однією з задач професійної підготовки майбутніх вихователів є їх готовність до використання мультимедійних засобів навчальної діяльності дітей дошкільного віку.

При застосуванні мультимедійних засобів у навчально-виховному процесі необхідно враховувати такі фактори, як ступінь відповідності інформаційного і технологічного забезпечення цієї технології навчально-виховному процесу дошкільного навчального закладу; позитивність впливу мотиваційних орієнтацій на формування у дітей знань, умінь та навичок більш високого рівня, ніж при традиційному навчанні; варіативність індивідуалізованих і диференційованих навчальних завдань.

Неправильне використання мультимедійних тех-

нологій виникає, насамперед, через незнання або зневагу психологічних особливостей їхнього застосування. Г. Коджаспірова та К. Петров виділяють типові педагогічні помилки, що знижують ефективність застосування мультимедійних технологій:

а) недостатня методична підготовленість педагога;

б) неправильне визначення дидактичної ролі та місця мультимедійних технологій на заняттях, невідповідність їх виразних можливостей дидактичної значимості;

в) безплановість, випадковість їх застосування;

г) перевантаженість заняття мультимедійними технологіями, перетворення його в зорово-звукову, літературно-музичну композицію. На такому занятті відсутня навчально-виховна робота, порушуються елементарні дидактичні вимоги, переважає пасивне сприйняття навчальної інформації дошкільниками [2].

Отже, вчені виділяють на перше місце проблему фахової підготовки майбутніх вихователів у вищих навчальних закладах. Сучасні навчальні плани підготовки фахівців дошкільної освіти включають низку дисциплін, які покликані сформувати у студента комп'ютерну компетентність та вміння користуватися різними мультимедійними засобами навчальної діяльності. Серед них «Інформаційно-комунікаційні технології», «Мультимедійні засоби навчання» та «Комп'ютерні технології в роботі з дітьми». Перші дві дисципліни мають на меті ознайомити студентів із новітніми технологіями та навчити ними користуватися. Зокрема розглядають особливості використання технічних засобів навчання студентів, тобто як краще їх використати для підвищення власної компетенції та полегшення навчання у вищому навчальному закладі. Однак, в них мало або майже не враховується специфіка майбутньої роботи в дошкільному навчальному закладі.

Тому в межах фахової підготовки майбутніх вихователів уведено курс «Комп'ютерні технології в роботі з дітьми», який покликаний, по-перше, підготувати студента до роботи з технічними пристроями, зокрема комп'ютером; по-друге – дати знання щодо організації роботи з комп'ютером в педагогічному процесі дошкільних навчальних закладів. Основними завданнями є ознайомлення з теоретичними та психолого-педагогічними основами формування інформатичної компетенції у дітей дошкільного віку; формування у студентів інформаційної культури, загальнопедагогічних, професійних умінь і навичок; розкриття змісту, методів і форм роботи з навчання дітей основ інформатики в старшій групі дошкільного навчального закладу; озброєння методикою науково-методичної та науководослідної роботи з актуальних проблем курсу, умінням здійснювати діагностику інформатичної компетенції дітей дошкільного віку.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми, студенти повинні знати зміст, психолого-педагогічні та теоретико-методичні засади виховання інформатичної компетенції дітей старшого дошкіль-

ного віку; засоби навчання; теорію та методику навчання дітей старшого дошкільного віку із застосуванням комп'ютера; вміння точно діагностувати рівень інформатичної компетенції дошкільників, використовувати досягнення науки і передовий педагогічний досвід, добирати результативні форми, методи, способи і засоби навчання, організувати плідну взаємодію з батьками в контексті формування інформатичної компетенції дітей дошкільного віку, грамотно вести робочу документацію.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни розбито за двома змістовими модулями: організація роботи дітей старшого дошкільного віку у комп'ютерно-ігровому комплексі та формування інформатичної компетенції дітей старшого дошкільного віку.

Це дозволяє не лише вдосконалити професійні навички володіння комп'ютером та іншими засобами мультимедіа, а й навчатися використовувати їх у педагогічному процесі дошкільних навчальних закладів, зокрема на заняттях. Перед студентом стоїть завдання – навчитися раціонально поєднувати новітні мультимедійні засоби навчання з традиційними [5].

Уміння майбутнього вихователя користуватися засобами мультимедіа дозволить підвищити інтерактивність освітньої системи в дошкільному закладі, перейти від пояснювально-ілюстративного способу навчання до діяльнісного. А це, в свою чергу, зробить навчання дітей якіснішим, цікавішим і продуктивнішим, сприятиме усвідомленому засвоєнню знань та формуванню мотивації до навчання, адаптації дошкільників до життя в інформаційному суспільстві.

Також важливо не лише дати дошкільникові знання, а й спрямувати його на самостійне оволодіння ними. Адже, діти сприймають технічні засоби

(комп'ютер, телевізор та ін.) як іграшку для розваг, а їх слід переконати, що це ефективні засоби для навчання. Перед педагогом стоїть завдання зробити заняття цікавим і насиченим інформацією, яка спонукала б дітей до активної пізнавальної діяльності. Тобто пропонується матеріал для пізнання має містити елементи новизни, цікавої інформації, яка викликати у дошкільників інтерес до процесу навчання.

Якісна професійна підготовка майбутнього вихователя до використання мультимедійних засобів навчання дозволить не лише збільшити швидкість передачі інформації дітям та підвищити рівень її засвоєння, а й сприятиме розвитку таких процесів як увага, пам'ять, мислення, мовлення. Це дозволяє істотно покращити навчально-виховний процес та якісно змінити контроль за діяльністю дітей.

Висновки. Таким чином, підготовка майбутнього вихователя до використання засобів мультимедіа в професійній діяльності знаходиться на стадії становлення. Лише вводяться навчальні курси, які в майбутньому дозволять педагогу вмільо користуватися технічними засобами навчання як для власного професійного вдосконалення, так і для роботи з дітьми для формування їхньої інформатичної компетенції та сформують уміння використовувати їх у самостійній діяльності.

Тобто, незважаючи на низку проблем, сучасний студент має значно ширші можливості щодо опанування та застосування в майбутній професійній діяльності мультимедійних засобів навчання дошкільників, адже подача навчального матеріалу у вигляді мультимедіа скорочує час навчання та інтенсифікує навчально-виховний процес.

ЛІТЕРАТУРА

1. Базовий компонент дошкільної освіти (нова редакція) // Дошкільне виховання. – 2012. – №7. – С. 4-19.
2. Коджаспирова Г. М. Технические средства обучения и методика их использования: [учеб. пос. для студ. высш. пед. учеб. заведений] / Г. М. Коджаспирова, К. В. Петров. – М. : Издательский центр «Академия», 2001. – 256 с.
3. Корчевський Б. Б. Мультимедійні технології в навчанні. Створення навчальних відеофільмів / Б. Б. Корчевський, В. В. Дякова // Вісник Вінницького політехнічного інституту. – 2010. – №3. – С. 118-123.

REFERENCES

1. Bazovyi komponent doshkilnoi osvity [The basic component of preschool education]. (2012). *Doshkilne vykhovannia – Preschool education*, 7, 4-19 [in Ukrainian].
2. Kodzhaspyrova, H. M., Petrov, K. V. (2001). *Tekhnicheskkiye sredstva obucheniya i metodika ikh ispolzovaniya [Training equipment and procedure of its use]*. Moscow: Izdatelskiy tsentr «Akademiya» [in Russian].

4. Нісімчук А. С. Сучасні педагогічні технології : [навч. посібник для вузів] / А. С. Нісімчук, О. С. Падалка, О. Т. Шпак. – К. : Книга Пам'яті України, Просвіта, 2000. – 367 с.
5. Павлюк Т. О. Підготовка майбутніх вихователів до використання комп'ютерних ігор у педагогічному процесі дошкільних навчальних закладів / Т. О. Павлюк // Нова педагогічна думка : науково-методичний журнал. – 2015. – №2(82). – С. 97-100.
6. Стеценко І. Коли потрібен комп'ютер? / І. Стеценко // Дитячий садок. – 2006. – № 41. – С. 2-4.

3. Korchevskiy, B. B., Diakova, V. V. (2010). *Multymediini tekhnolohii v navchanni. Stvorennia navchalnykh videofilmiv [Multimedia technology in teaching. Creating training videos]*. *Visnyk Vinnytskoho politekhnichnoho instytutu – Bulletin of Vinnytsia Polytechnic University*, 3, 118-123. Vinnytsia [in Ukrainian].
4. Nisimchuk, A. S., Padalka, O. S., Shpak, O. T. (2000). *Suchasni pedahohichni tekhnolohii [Modern edu-*

ational technologies]. Kyiv: Knyha Pamiati Ukrainy, Prosvita [in Ukrainian].

5. Pavliuk, T. O. (2015). Pidhotovka maibutnikh vykhovateliv do vykorystannia kompiuternykh ihor u pedahohichnomu protsesi doshkilnykh navchalnykh zakladiv [Training future teachers to use computer games in educational process of preschool educational institutions].

Nova pedahohichna dumka: naukovо-metodychnyi zhurnal – New pedagogical ideas: methodological journal, 2(82), 97-100 [in Ukrainian].

6. Stetsenko, I. (2006). Koly potriben kompiuter? [When is computer needed?]. *Dytiachyi sadok – Kindergarten*, 41, 2-4 [in Ukrainian].

Татьяна Александровна Павлюк,
кандидат педагогических наук, доцент
кафедры педагогики и психологии (дошкольной и коррекционной),
Ровенский государственный гуманитарный университет,
ул. С. Бандеры, 12, г. Ровно, Украина

ПОДГОТОВКА БУДУЩИХ ВОСПИТАТЕЛЕЙ К ИСПОЛЬЗОВАНИЮ МУЛЬТИМЕДИЙНЫХ СРЕДСТВ ОБУЧЕНИЯ В ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Проблема подготовки будущих воспитателей к использованию мультимедийных средств обучения в профессиональной деятельности является чрезвычайно актуальной. В законодательной и нормативно-правовой базе подчеркивается необходимость использования мультимедийных средств в педагогическом процессе всех звеньев образования, в том числе дошкольном. Современное информационное общество предъявляет новые требования к выпускникам ВУЗов дошкольных факультетов. Среди них: наличие знаний, умений и навыков владения мультимедийными средствами, умение использовать их не только для повышения собственной компетентности, но и для формирования информатической компетенции дошкольников. Ученые, исследующие указанную проблему, пришли к выводу, что первоочередная задача высших учебных заведений – подготовить специалиста, который сможет объединить технологические новинки с традиционной системой обучения в дошкольных образовательных учреждениях. Мультимедийные средства обучения входят в жизнь современного ребенка очень рано, практически с рождения, во время образовательной деятельности играют важную роль в интенсификации педагогического процесса и повышении мотивации к обучению. Современные педагоги в своей работе используют преимущественно одно из средств мультимедиа – компьютер. Однако, будущие специалисты дошкольной отрасли должны уметь вводить в процесс и другие технологии. Так, мультимедийные средства позволяют организовать самостоятельную работу ребенка дошкольного возраста, контролировать его действия. Кроме того, заинтересованность ребенка образовательным процессом растет, ведь даже один и тот же материал можно подать различными способами. Ребенок лучше воспринимает материал, если задействовать большое количество анализаторов. Именно мультимедийные средства позволяют воспитателю использовать влияние на различные органы чувств. Вводя ребенка в определенную игровую ситуацию и предоставляя дидактическую помощь в виде образовательного материала с иллюстрациями и графиками, педагогу легче контролировать его действия, ведь он не отвлекается, а с интересом работает. Подготовка будущего воспитателя к использованию средств мультимедиа в профессиональной деятельности находится на стадии становления. Только вводятся учебные курсы (например, «Компьютерные технологии в работе с детьми»), которые в будущем позволят педагогу умело пользоваться техническими средствами обучения. Итак, подготовка будущих воспитателей к использованию мультимедийных средств обучения в современных условиях становится более эффективной и в перспективе сможет в полной мере удовлетворить потребности информационного общества.

Ключевые слова: мультимедиа, средства обучения, компьютер, профессиональная подготовка, подготовка будущих воспитателей, ребенок дошкольного возраста, дошкольное образовательное учреждение.

Tetiana Pavliuk,
PhD (Candidate of Pedagogical Sciences), associate professor,
Department of Pedagogy and Psychology (Preschool and Special),
Rivne State Humanitarian University,
12, S. Bandera Str., Rivne, Ukraine

TRAINING FUTURE PRESCHOOL TEACHERS FOR APPLYING MULTIMEDIA TRAINING TOOLS IN THEIR WORK

The problem of training future preschool teachers to apply multimedia training tools in their work is of great relevance. In regulatory and legal framework, the need for applying multimedia training tools in educational process, including preschool education, is emphasized. The modern information-oriented society wants preschool faculty graduates to meet the following requirements: to have knowledge, abilities and skills of applying multimedia tools for both improving their own information competency and for forming information competency of preschool children. The scientists investigating the above mentioned problem have concluded that the priority task of higher educational institutions is to

train a specialist, who is able to combine technological novelty with traditional training system at preschool educational institutions. Multimedia training tools are a part of a child's life; they are of great importance in educational process intensification and in motivation to learning. Modern educators use the only multimedia tool, a computer. However, future preschool teachers should know how to apply other tools. Multimedia training tools make it possible to organize preschool child's independent work, to control his/her actions. Moreover, child's interest in learning is increasing, as long as the same material can be represented in different ways. Any material is perceived better, if more analyzers are involved. Multimedia training tools allow preschool teachers to affect different sense organs. Making a child involved in a game and providing didactic aid in the form of educational material with pictures and diagrams, the teacher can control his/her actions because the child is interested. It was concluded that training preschool teachers to apply multimedia in their work is at early stage of its development. Some training courses emerge (for example, "Computer-aided technologies in working with children"), which will make teachers able to use technical training tools. Thus, training future teachers to apply multimedia training tools in modern conditions is becoming more and more effective and in future will be able to meet the needs of information-oriented society.

Keywords: multimedia, training tools, computer, training, training future preschool teachers, preschool child, preschool educational institution.

Подано до редакції 28.08.2015
